

BERICHT AAN DE HANDELAARS EN VERWERKERS VAN AARDAPPELEN VAN OORSPRONG UIT SPANJE OF PORTUGAL: HET GEVAAR OP INSLEEP VAN EPITRIX BLIJFT HOOG

Epitrix spp. zijn kleine kevers waarvan bepaalde soorten gereguleerd zijn als quarantaineorganismen in de gehele Europese Unie: deze insecten tasten gekweekte of wilde nachtschadeachtige planten aan en kunnen ernstige verliezen bij aardappelen veroorzaken door beschadiging van de knollen (oppervlakkige of diepere boorgangen).

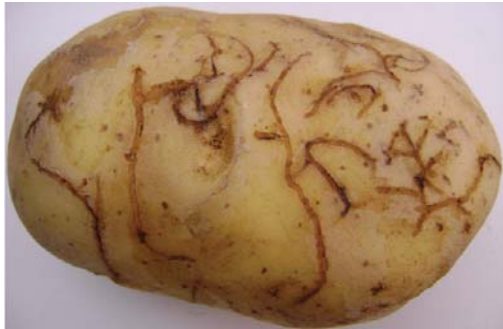

Fig. 1 Knol met schade door voeding van larven

© Conceição Boavida Instituto Nacional de Recursos Biológicos, Portugal

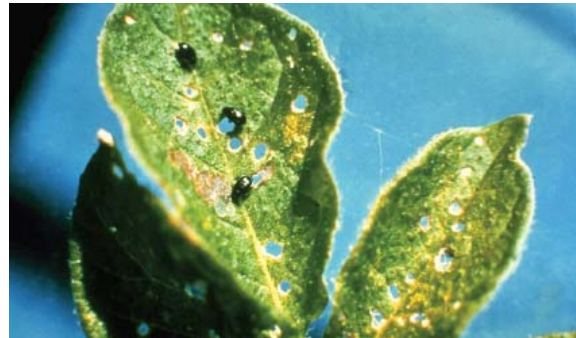

Fig. 2 Volwassen kevers en symptomen van bladperforatie

© Eppo

De kevers zijn van oorsprong uit Noord-Amerika en werden voor het eerst binnengebracht in Portugal, van waaruit ze zich verspreid hebben over het ganse Portugese grondgebied en vervolgens in de Spaanse regio's Galicië, Asturië en, sinds 2015, Andalusië, waarvan de meeste van de in België verhandelde partijen afkomstig zijn. In 2013 heeft de Europese Commissie, op vraag van de lidstaten waaronder België, besloten om fytosanitaire noodmaatregelen te nemen met het oog op het vermijden van nieuwe inslepen van deze insecten in de Europese Unie en het verhinderen van hun verspreiding vanuit de reeds besmette zones.

Deze verplaatsingen over lange afstanden hangen voornamelijk samen met de aanwezigheid van volwassen insecten, hun larven of hun poppen in de besmette partijen aardappelen, hoofdzakelijk in de aanhangende grond. Om hun introductie op ons grondgebied met partijen aardappelen afkomstig uit de besmette zones van Portugal en bepaalde gebieden van Spanje te vermijden, werden volgende maatregelen opgelegd:

- De betreffende partijen moeten vergezeld gaan van plantenpaspoorten die bewijzen dat ze ontsmet werden onder toezicht van de Portugese of Spaanse fytosanitaire autoriteiten,
- Voor deze ontsmettingen moeten de partijen geborsteld of gewassen zijn op zo'n manier dat ze niet meer dan 0,1% aanhangende grond bevatten.

Eénmaal gevestigd in een zone, blijkt de uitroeiing van deze plaag, die hoofdzakelijk gebaseerd is op de toepassing van insecticiden, nagenoeg onmogelijk. Het is dus essentieel hun introductie te vermijden en, indien dit niet lukt, zeer snel en radicaal in te grijpen van zodra een insleep opgemerkt wordt. Om deze reden eist het FAVV dat elke persoon die deze insecten of verdachte symptomen opgemerkt heeft, dit onmiddellijk (wettelijke verplichting) meldt aan het FAVV door contact op te nemen met de PCE van diens provincie (adressen via deze link: <http://www.favv.be/pce/>). Op het moment dat een besmette partij ontdekt wordt, zal het FAVV de nodige maatregelen toepassen om de besmetting uit te roeien (bijvoorbeeld: verbranding, begraving of, in de mate van het mogelijke en als er geen risico bestaat dat het insect ontsnapt, verwerking onder quarantaineomstandigheden).

Tijdens de campagne 2015 heeft het VK 9 besmette zendingen onderschept die nochtans afkomstig waren van besmette gebieden die nog niet ontdekt waren door de Spaanse fytosanitaire diensten.

Het FAVV beschouwt, bovenop de Portugese partijen, alle zendingen vanuit Spanje als een potentieel risico, zelfs als ze niet afkomstig zijn uit officieel besmet verklaarde zones. Dientengevolge zal het FAVV zijn toezicht op al deze risicovolle oorsprongsgebieden behouden en nog versterken. Maar onze controleurs kunnen niet aanwezig zijn bij elke binnenkomst: daarom wordt aan alle betrokken operatoren gevraagd om extreem waakzaam te zijn door, in het kader van de autocontrole, zorgvuldig alle risicopartijen te inspecteren en door alle nuttige preventieve maatregelen te nemen tegenover hun leveranciers.

In praktijk zouden de handelaars, die aardappelen van Spanje of Portugal vervoeren, de volgende voorzorgsmaatregelen moeten nemen:

- De Spaanse en Portugese leveranciers waarschuwen opdat ze regelmatig, vanaf het stadium van de kweek, controleren dat er geen Epitrix aanwezig is;
- Indien mogelijk, uitvoeren van controles op de productieplaatsen, voorafgaand aan de verzending;
- Visuele controle van alle niet-gewassen zendingen vanaf hun aankomst en in alle behandlungsstadia (met name na het wassen ervan)
- Voor de niet-gewassen of niet-geborstelde partijen (afkomstig van gebieden die niet als besmet zijn gekend), snel alle maatregelen nemen die het mogelijk maken om de verspreiding te voorkomen of eventuele besmettingen te verwijderen:
 - o De partijen zo snel mogelijk wassen;
 - o Bewaren bij lage temperatuur (max. 5°)
 - o De partijen steeds wassen voor verhandeling
- Zich ervan vergewissen dat alle zendingen afkomstig uit de afgebakende gebieden (gelegen in Galicië, Asturië en Andalusië) vergezeld gaan van hun plantenpaspoorten, dat ze gewassen zijn en vrij van levende Epitrix spp. (larven, poppen of volwassen insecten);
- Onmiddellijk het FAVV inlichten over de aanwezigheid van symptomen of plagen
 - o In geval van bewezen aanwezigheid van het insect legt het Agentschap de vernietiging of onmiddellijke terugzending van de besmette partijen op; de delen van partijen die reeds in de handel zijn, kunnen ook in beslag genomen en vernietigd worden;
 - o Indien het insect niet gevonden wordt maar de partij wel symptomen vertoont, niet gewassen is of, in het geval van partijen afkomstig van afgebakende gebieden, niet gedekt wordt door een plantenpaspoort, zal het Agentschap eveneens vernietiging of onmiddellijke terugzending opleggen.

Om de risico's tot een minimum te beperken, wordt het ten zeerste aangeraden om zoveel mogelijk aardappelen die gewassen zijn of die voldoende geborsteld zijn in te voeren (term gebruikt om de import van een andere Lidstaat van de Europese Unie aan te duiden), om de aanwezigheid van aarde te vermijden of zoveel mogelijk te beperken.

Aangezien de uitroeiing van die plagen in Spanje en Portugal niet meer mogelijk is, zullen deze voorzorgsmaatregelen voortaan elk jaar gelden.

25/05/2016